

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.

За све остале земље годинине 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Преплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Вој. Ђуро Петровић, управитељ области никшићке, по својој молби, а на основу чл. 44. тачке 1. закона о чиновницима грађанског реда, стави у пензију, која му по годинама службе припада.

Наши Министри: Унутрашњих Дјела и Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 19. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног, а по саслушању Нашег Министарског Савјета ријешили смо и рјешавамо:

да се бригадир Војвода Ђуро Петровић, досадањи командант никшићке бригаде, по својој молби, стави у пензију, која му по годинама службе припада.

Наш Министар Војни и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 19. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, а на основу члана 1. Закона за наставнике средњих школа, постављамо:

за редовног професора Књ. Цр. Велике Државне Гимназије на Цетињу Шпира Томановића, наставника исте Гимназије.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 19. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова,
Ј. С. Пламенац с. р.МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се Лазу Јововићу управнику Пристанске поштанско-телеграфске штације на основу чл. 21. закона о чиновницима грађанског реда уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела
В. Лакић Војводић с. р.МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Павле Лакићевић, писар капетаније доњо-морачке, на основу чл. 49. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе у интересу исте.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела:

В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за писара капетаније доњо-морачке Јована Добричанина.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за писара капетаније цетињске Јована П. Мартиновића.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу чл. 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење

Државног Савјета од 9. октобра 1907. г. број 444., донесено на основу т. 7. члана 120. Устава, које гласи:

Да се Милован Саичић, чиновник Министарства Иностранних Дјела, са Цетиња, родом из Виночке и турски поданик, прими у црногорско поданство са свима правима и дужностима, које имају црногорски држављани.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 17. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу чл. 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење

Државног Савјета од 9. октобра 1907. г. број 437., донесено на основу т. 7. члана 120. Устава, које гласи:

Да се Марко Хоти, дворски берберин, са Цетиња, родом из Скадра турски

поданик, прими у црногорско поданство са свима правима и дужностима, које имају црногорски држављани.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 17. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

В. Лакић Војводић с. р.

РАСПИС

свијема учитељима, учитељицама
и школскијем одборима.

I

Према чл. 31. закона о народ. школама, алинеја трећа, ученицима, који сврше IV разред основне школе или продужну школу, издају се на њихов захтев свједочанства, а онијема који прелазе из једне школе у другу само увјерења.

Расписом овога Министарства од 20. септембра ове године П.Бр. 4010. наређено је школ. одборима, да набаве потребну количину увјерења за своју школу и да их предаду школским управама на употребу. Тако се исто овим школскијем одборима наређује, да набаве потребну количину и бланкета за школска свједочанства и да их школским управама ставе на расположење.

Како увјерења тако и свједочанства неће се први пут наплаћивати од ученика, а хоће дуплирати, за које се плаћа по једна круна у корист школ. касе.

Ни бланкети школских увјерења нити свједочанстава не смију се по сада продавати по књижарама, већ ће их школ. одбори набављати непосредно из Управе Државне Штампарије.

II

Чланом 65. Закона о народ. школама тачка 4. прописано је, да школски одбори прије почетка школ. године набаве за све ученике прописане уџбенике и материјал за писање и цртање.

Набавка свега овога за ову школску годину није учињена у многијем школама како треба, те на основу тога дају се ова објашњења и упуства:

а) У набављању уџбеника државног издања и свезака за цртање и писање нека поступају школ. одбори према Распису овога Министарства од 7. августа ове године П. Бр. 2937. тачка IV и V, а набавку осталијех уџбеника и материјала за писање и цртање треба учинити на другој страни, према рјешењу школ. одбора.

б) При изради школског буџета нека школ. одбор по могућности предложе и неку своту на поклањање уџбеника и материјала за писање и цртање најсиромашнијим ученицима на рачун школске касе; а сви други ученици треба да одмах по пријему књига и другог плате за исто онолико колико је то школски одбор стајало. О овоме води рачун, продају чини, врши наплату и предаје благајнику новац управитељ школе.

III

У школама гдје има више наставника и наставница по чл. 70. Закона о народ. школама наставничко вијеће бира једног из своје средине за пословођу. Осим пословође у оваквим школама треба имати и књижничара и економа, које такође нека из своје средине изабере настав. вијеће. Дужности књижничара биће да рукује школ. књижицом, да се стара о њеном уређењу и напретку, да уредно држи инвентар школ. књига и исте даје наставницима на прочитање, као и листове, који нијесу на реду, иначе ови треба да су свагда на канцеларијском столу док се нареднијем не замијене.

Дужност је економа да пази, да се сва школ. учила, намјештај и покућство држи у добром реду, да о истом води инвентар и предлаже настав. вијећу што треба чинити о побољшању истог.

Према чл. 69. закона о народ. школама тачка 4. дужан је управитељ школе да чува и одржава у добром стању школски намјештај и књижицу за што је и материјално одговоран, те и ако се за исти циљ одређују нарочити књижничар и економ, као управитељеви помоћници, управитељ се истом дужан и у будуће

старати о дотичном, јер се овим наређењем не ослобођава од материјалне одговорности за речену штету.

Нека се учитељи, учитељице и школ. одбори по овоме Распису управљају и нека настоје да се овдје изложено што тачније испуњава.

П. Бр. 4202.

19. октобра 1907 год.

на Цетињу

Министар Просвјете и Цркв. Послова,
Јован С. Пламенац.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

Дворске и дипломатске вијести.

— Њ. Пр. Џаксон, изванредни посланик и опуномоћени министар Сједињенијех Сјеверо-Американских Држава, био је прошле недјеље у приватној аудијенцији код Њег. Краљ. Височанства Књаза Господара, те Му предао своја опозивна писма, а сјутрадан је отпутовао са Цетиња. — Мјесто г. Џаксона именован је за изванредног посланика и опуномоћеног министра Сједињенијех Држава при Двору Њег. Краљ. Височанства Господара г. Ришмон Пеарсон досадањи посланик у Техерану. Докле новонаименовани посланик овамо дође Посланством ће управљати секретар у истом г. Сиклес у својству отпавника послова.

— Г. барон Гизл—Гизлинген, војни опуномоћеник аустро-угарски отпутовао је прошлог понедељника са Цетиња.

— Г. барон Рубан од Серван, италијански војни аташе стигао је прошле сриједи на Цетиње.

ИЗБОРИ НАРОДНИЈЕХ ПОСЛАНИКА

У цијелој Црној Гори извршени су 18. овог мјесеца у највећем реду избори народнијех посланика, за четворогодишњу скупштинску периоду, која сад наступа.

Изабрани су ови посланици: у вароши Цетињу Д-р. Ј. Томановић, председник Министарског Савјета (1); у капетанији цетињској Илија Кайичић, свештеник и бив. народни посланик; у капетанији његушкој Лабуд Петровић, трговац и бив. народни посланик; у капетанији цуцко-ћеклићкој Саво Кривокајић, земљорадник и бив. народни посланик; у капетанији чевско-бјеличкој Јанко Милић, великосудија; у капетанији граховској Симо Ковачевић, управитељ царинарнице; у капетанији рудинској Душан Вуковић, министар финансија и грађевина; у капетанији пјешивачкој Мирко М. Мијушко-вић, управитељ цетињске гимназије; у капетанији загарачко-команској Пећар Рамовић, племенски капетан у пензији и бив. народ посланик; у капетанији цеклинско-добрској Милушин Таћар, начелник Привредног Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела и бив. народни посланик; у капетанији доњоцеклинској Мило Драгојевић, трговац и бив. народ. посланик; у капетанији љуботинско-грађанској Ђуро Дреџан, трговац и бив. народни посланик; у капетанији љешанској Филип Челебић, земљорадник; у вароши Подгорици Д-р. Митар Радуловић, обласни лекар и бив. народни посланик; у капетанији зетској Саво П. Вулешић, члан Гл. Држ. Контроле и бив. нар. посланик; у капетанији љешкопољској Крсто Пойовић, свештеник и бив. нар. посланик; у капетанији подгоричкој Јово Пойовић, начелник Поштанско-телеграфског Одјељења Мин. Унутрашњих Дјела; у капетанији доњокучкој Душан Петровић, свештеник; у капетанији горњокучкој Божо Вујоше-вић, свештеник; у капетанији затребачкој Живко Драговић, професор гимназије; у капетанији братоножићкој Ново

Грујић, свештеник; у капетанији пиперској поп Мишар Миличиновић, племен. капетан у пензији; у капетанији сплуској Ва-со Пајовић, барјактар бригадни; у капетанији маритинићској Драго Радовић, племенски кап. у пензији и бивши нар. посланик; у капетанији петрушинској Крсто Т. Шарановић, управитељ казненог завода у пензији; у капетанији навковићској Перо Јовановић, свештеник; у капетанији вражегрмској Сава Бошковић, судија обл. суда; у вароши Никшићу Обрен Рњез, бивши председник никшићске општине; у капетанији никшићској Вуко Кривока-йић, индустријалац и бив. нар. посланик; у капетанији требешкој Шћейо Марји-новић, судија обласног суда; у капета-нији луковској Миласав Николић, судија обласног суда и бивши нар. посланик; у капетанији жупској Миласав Бојовић, земљорадник; у капет. ускочкој Марко Требишанин, свештеник; у капетанији дробњачкој Јован Мемедовић, вршилац дужности рачуноиспитача Гл. Држ. Кон-троле; у капетанији језерско-шаранацкој Ристо Пойовић, великосудија и бив. нар. посланик; у капетанији Жупе Пивске Бла-гоје Хаџић, земљорадник; у кап. Плани-не Пивске Ристо Јокановић, земљорадник; у капетанији голијској Борђе Милановић, свештеник; у капетанији опутно-рудинској Нико Ташар, комесар Монопола Духана у пензији и бив. нар. посланик; у капе-танији бањанској Др. Л. Томановић, пред-сједник Министарског Савјета (2); у вароши Колашину Павле Вујисич, председник обласног суда и бив. нар. посланик; у капетанији горњо-морачкој Сава Драго-вић, судија обласног суда и бив. нар. посланик; у кап. доњо-морачкој Мило Дожић, великосудија и бив. нар. посланик; у капетанији ровачкој Станко Булајто-вић, свештеник; у капетанији колашинској сердар Мујо М. Влаховић, бивши пле-менски капетан и бив. народни посланик; у капетанији липовској Малин Радовић, бив. племенски капетан; у капетанији пољској Ристо Бошковић, управитељ на-ринарнице и бив. народ. посланик; у ка-петанији леворечкој Крсто Томовић, свештеник; у капетанији краљској Гавро Прошић, секретар пограничког комеса-ријата; у капетанији андријевчкој Војвода Лакић Војводић, министар унутр. дјела (1); у капетанији пољској Јанко Савојевић, начелник Министарства Финансија и бив. народни посланик; у капетанији шеку-ларској Алекса Пойовић, свештеник; у капетанији величкој Војвода Лакић Вој-водић, министар унутр. дјела (2); у варо-ши Бару Хоца Карађузовић, кадија и бив. народни посланик; у капетанији барској Јаков Врећеничић, земљорадник; у капетанији мркојевићској Асан Андрић, земљорадник; у вароши Уљњину Јусиф-дег Ресулбеговић, трговац; у капетанији уљњинској Пешар-Лека Додреговић, зем-љорадник; у капетанији крајинској Адем Колић, трговац и бив. народни посланик; у капетанији шестанско-селачкој Војвода Машо Ђуровић, бригадир у пензији; у капетанији доњо-црмичкој Јован С. Пла-менац, министар просвјете и црк. послова и бив. народни посланик и у капетанији горњо-црмичкој Ладуд Гојнић, велико-судија и бив. народни посланик.

Записници сједница Нар. Скупштине

ЗАПИСНИК

од 12. марта 1907.

LXXXVI. редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине

Почетак у три сата послје подне.

За министарским столом г. г. министри; Ивановић и Церовић.

Предсједник отвара LXXXVI сједницу.

Секретар Павићевић чита записник LXXXIV сједнице, а секретар Бакић LXXXV, који су примљени без примједба.

За тим чита молбе и жалбе, и то: Ђура Ристовића из Цетиња; Пауна Вујо-шевића из Орахова; Ђока Головића с друштом из Дробњака и Ђура Мило-шевића из Задра у име 200 Црногврана; Марка Петровића и Адема Ибраимова, по којој траже десето-дневно осуство.

Прелази се на дневни ред — пре-трес закона о орденима.

Извјестилац М. Павићевић чита чл. 17. 18. и 19. по којему су узели учешћа г. г. Вулетих и Павићевић, послје чега је члан 19. примљен по пројекту.

Затим чита чл. 20. и 21., по којему узимају учешћа у објашњење г. г. поп Вуко Чејовић, Вулетих, Павићевић, Пи-летић, Тошковић, Ј. Пламенац, мин. Церовић и Гардашевић, послје чега је чл. 21. примљен с додатком одборским.

Извјестилац чита чланове: 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., и 33., по којему поп Вуко Чејовић тражи, да се ордени могу носити и на простијим хаљинама, а не по церемонијалу, јер то сиромаси не могу условљати.

Извјестилац чита чланове: 34., 35., 36., 37., 38., 39., и 40., који се примају по пројекту, а чл. 41. по извјештају одбор-ском.

Извјестилац чита чл. 42., по којему узимају учешћа г. г. Вулетих, мин. Це-

ровић, Пилетић, поп Вуко Чејовић, М. Павићевић, Тошковић и Ристо Бошковић, послје чега је овај члан примљен по про-јекту, с додатком редакције г. Пилетића; да се сиромашни ослободе куповања ордена и плаћања таксе на исте.

Чл. 43. примљен је по пројекту, а по-већане таксе по извјештају одбору су.

Извјестилац чита чл. 44., 45., који су примљени по пројекту, а чл. 46. отпада по извјештају одбору.

Чл. 47. пројекта постаје чл. 46. извј.
" 48. " " " 47. "
" 49. " " " 48. "
" 50. " " " 49. "

Вулетих предлаже, да се чл. 51. про-јекта изостави, објашњујући разлоге за то, у ком питању узимају учешћа г. г. Павићевић и Гардашевић, послје чега је предлог г. Вулетих усвојен.

Чл. 52. пројекта постаје чл. 50. извј.

" 53. " " " чл. 51. "

Чл. 54. отпада по редакцији одборовој.

Чл. 55. пројекта постаје чл. 52. извј.

Чл. 56. за члан 53. с допуном одбор-ском.

Уредаба чланови: 1., 2., 3., 4., 5., 6., и 7., примају се по пројекту, са измјеном ријечи „пречник“ мјесто „висина“, и од-ређењем цифрама дужине истих.

Извјестилац чита нови члан, по којему ће овај закон ступити на снагу, послје чега је настало поименично гласање, и закон примљен у cjелости.

Даје се 10 минута одмора.

Послије одмора.

Предсједник наставља прекинуту сјед-ницу.

Прелази се на другу тачку дневног реда.

Мин. ун. дјела г. Ивановић, одговара на питање С. Вулетиха с друштвом, од-носно успостављања телеграфске штације на Плавници, и вели: да је буџетом предвиђена извјесна позиција на сврху проширења телеграфске и телефонске мреже, па ако се иста одобри у Скуп-штини употребити се гдје буде најпотре-битије.

Вулетих вели, да је ова штација и прије обећавата и истиче важност исте на Пла-ници, као пристаништу Подгорице, коли-ко због саобраћаја, толико и због стра-тегијског гледишта и због поплава у Зети, што објашњава. Примјећује како су од скоро владе обратиле пажњу Под-горици, која се нагло развија, а прије је била занемарена. Задовољан је одго-вором министра ун. дјела, с надом, да ће при распореду телеграфских штација имати ову у виду као најужнију.

Прелази се на трећу тачку дневног реда.

Министар ун. дјела одговара на питање г. Спасоја Пилетића, односно поклона дувана од стране управе Монопола, и вели: да је прибавио о томе податке и констатовао, да се је, како чиновницима Монопола дувана, тако и неким држав-ним, као и приватним лицима на Цети-њу, давало по извјесна количина цига-рета мјесечно, што није предвиђено од-носним законом и уговором. Напомиње, како су неки од тих чиновника тражили рачун од управе Монопола за послате им цигарете, што су платили или ће пла-тити. Обећаје, да у будуће никакви чи-новници осим монополских или приватна лица неће добивати такве поклоне, а за чиновнике монопола дувана остаје по данашњој пракси.

Пилетић вели, да га је за ово питање руководило то, да изнесе самовољу управ-итеља Монопола дувана који поступак у поклонима сматра за злоупотребу, пошто у томе није био овлашћен. Про-тиван је, да се и даље даје чиновницима Монопола дувана, таквих поклона с тога, што су страни држављани и с богатим платама. Мишљења је, да би о овоме тре-бало повести контролу, да се види, да није ту било виших поклона, и да ли су сви платили рачуне истијех.

Задовољан је министровим одговором.

Прелази се на четврту тачку дневног реда.

Мин. ун. дјела одговара на интерпе-лацију С. Вулетиха с друштвом, одно-сно забране риболова у ријекама у Зети, и вели: да је с обзиром, да би се до-точним народом дала зарада, укинуо јед-ан дио прве наредбе о забрани рибо-лова т. ј. допустио је да могу Зећани лови-ти рибу мрежом одређене ширине док буде ступио на снагу закон о риболову.

Вулетих напомиње, да је наредба о забрани риболова у Зети била несмиш-љена, којој су се не само чудили него су се због ње и љутили тамошњи становници, којих су дотични рибњаци властита своји-на. Објашњава, како се у тамошњим рије-кама и које врсте рибе лови, којом је неис-црпно Скадарско Блато, којег половина припада турској држави, упозоравајући на то, да и кад бисмо ми забрањивали риболов, не би турске власти, те не би било никакве користи за нашу државу. Задовољан је одговором министровим.

Поп Крсто Поповић слаже се са Ву-летићем, и напомиње како је овим неу-

мјесним наредбама надлежних власти дош-ло неколико становништва до матери-јалне пропасти, што објашњује, као и начин ловљења у ријеци Ситници. Тако-ђе се задовољава одговором мини-стровим.

Дожић приговара предговорницима, што осуђују поступак власти, због за-бране лова, и то с обзиром на корист појединаца, а не општу, са којима се он не слаже, напомињући, да су својим изја-вама против закона о риболову, за ко-јим сви тежимо. Објашњује неке поје-диности о риболову и у другим мјестима и није задовољан одговором министро-вим, што је дозволио риболов у Зети, преко постојеће наредбе, док закон о ри-болову ступи на снагу.

Министар Ивановић објашњује се са Дожићем, послје чега се преко ове ин-терпелације пријешло на прост дневни ред.

Прелази се на пету тачку дневног реда.

Мин. ун. дјела одговара на интерпе-лацију Ј. Тошковића, односно забрана у Биоградској Гори и вели: да је издао наредбу, да сви који полажу каква пра-ва на том забрану, имају их тражити преко надлежних власти, јер ни по Уста-ву, нити пак прије овога по Им. Закони-ку нема разлике у приватним правима па ма ко био власник тих права.

Тошковић објашњује мотиве, на осно-ву којих је и поднио интерпелацију, изјав-љујући задовољство са одговором ми-нистром, послје чега се преко ове интерпелације пријешло на прост дневни ред.

Прелази се на шесту тачку дневног реда.

Минустар ун. дјела одговара на интер-пелацију г. Јовете Ђетковића, односно набавке аутомобила, и пароброда „Обода“, као и расхода и прихода истих, и по ре-ферату Гл. Држ. Контроле износи у бро-јевима појединости изводећи закључак, да је држава са набавком аутомобила и вапора била на изгубу са преко 80 хи-љада круна.

Ђетковић напомиње, како је аутомо-бил био непотребан због неуређеног пута за саобраћај, а како је вапор „Обод“ по доласку на 15 дана опет повраћен на поправку, која је много коштала. Осуђује поступак надлежних по овој ствари, штетној за државу, а задовољан је са одговором министровим.

Пилетић цитира ријеч „пустош“ у адреси мањине и објашњује то због рђавог финансирања, што се види и из грдних штета на вапору и аутомоби-лу. Износи неке трошкове при доласку аутомобила, напомињући разлоге са којих је требало исти ни куповати.

Шобајић цитира одговор министров, односно државног изгуба од 80 хиљада круна, напомињући, како министар није одговорио, да ли је потребито било ау-томобил додати. Констатује, како се лакомислено и због незнања трошио огромни државни новац, што се прећу-тава, док се виче, што цијела Народна Скупштина потроши око 50 хиљада круна, која је придонијела и придонеси корист у сваком погледу. Жали овакве штетне успјехе и жели, да их бар у бу-дуће не буде, а за прошле требали би виновници одговарати.

Вулетих примјећује, да је министар тре-бао изнијети у детаљима набавку ауто-мобила, ако ту не би било какве индискре-ције, и напомиње како је аутомобил на-бављен на брзу руку, а у намјери, да се дочека нека висока личност, која је на-мјеравала доћи у Црну Гору, а не ради употребе за пошту. Напомиње такође антагонизам код надлежних, због чега аутомобил није радио, а могао би врши-ти саобраћај са мало поправке. Објаш-њује уговоре наше владе са Аустријом и Италијом односно субвенција за пренос поште и тонажу, као и неке узроке, са којих је наша влада на брзу руку нару-чила два пароброда, од којих је узела „Обод“, који је под јаким форсом, при про-лазу Бојаном, оштећен и морао се по-прављати. Није задовољан одговором ми-нистром, већ тражи скупштинско рјешење за анкету од три лица, која ће прегледати рачуне аутомобила и пароброда „Обода“.

Ристо Бошковић напомиње, жалосно руковање овим непотребним набавкама, штетних за државу и слаже се са Вуле-тићем за анкету по овим рачунима, по којим би се виновници имали казнити.

Пилетић примјећује, да аутомобил не одговара сврси, коју Вулетих напомиње, јер да је за ту сврху, не би се добав-љао онако громадни аутомобил, већ би се такав добавио, који би одговарао на-мијењеном послу.

Ђетковић примјећује Вулетиху на го-вор и вели да се надлежни, ако је био вјештак у својој струци, није требао осла-њати на чије наређење и закључује да се многи доцније изговарају и крију као за неким брдом.

Вулетих се објашњује са Ђетковићем.

Лазо Јововић напомиње, како вапором није правилно руковођено, због чега је

и поштеђен. Тражи да се прегледа из-вјештај Гл. Државне Контроле. Објаш-њује појединости односно субвенције аустријске и италијанске, као и непотреб-ност аутомобила, кад је био исти број коња и дилижанца и др., као и прије доласка аутомобила.

Ј. Пламенац вели, да и ако је имала доћи нека висока личност у Црну Гору наша је држава ипак оштећена, за то се слаже с Вулетићем за анкету по овим рачунима, да се види ко је по горњему чинио злоупотребе.

Поп Војин Поповић објашњује давање субвенције од Италије за пренос поште преко Скадарског Блата.

Тошковић констатује набавку аутомо-била и „Обода“ и руковање са истима као штетну за нашу државу, за то је сагла-сан за нарочиту анкету по овим рачу-нима.

М. Павићевић противан је икакој ан-кети код оне за све државне рачуне.

Приговара Вулетиху, што он сад с дру-гим смјеровима тражи одговорног наред-бодавца и напомиње дискрецију ако би се открила намјера доласка неке високе личности, кад је Гл. Државна Контрола и по томе као најстарији рачунски суд тражила све податке и објашњења до-тичног фактора, који је истој требао то у детаљима поднијети, па би Контрола имала у виду околности, које се тек сад истичу, без обзира да ли је то оправда-но и против кога је наперено.

Преко ове интерпелације прешло се на прост дневни ред.

Прелази се на седму тачку дневног реда.

Министар унутр. дјела одговара на ин-терпелацију Ј. Пламенца због неизврше-ног избора у кап. пјешивачкој.

Објашњује, када је заказан избор по старом закону, као када је санкционисан а када публикован нови закон о избо-рима и када је на основу истог понов-ним указом заказао избор по овом но-вом закону, а тако и узроке, услед којих и избор не може бити на врјеме извр-шен, доказујући да је законито поступи-ло, а да је иначе, било би противзаконито.

Ј. Пламенац цитира интерпелацију осни-вајући је на чл. 59. Устава, који чита, као и односне акте мин. унутр. дјела, објаш-њујући опширно податке свега овога, изводећи закључак, да се министар није држао јасних одредаба Устава, већ га је својим поступком погазио.

Љ. Бакић истиче с правног гледишта фазе, кроз које има закон проћи док потпуно стане на снагу, као и поједи-ности, које су руководиле министре на односне указе за избор у капетанији пје-шивачкој по новом закону о истијема. Из свога говора изводи закључак, да је министар коректно поступио а да закон и Устав није погазио.

Тошковић вели, да и кад би било у ствари оно, што Пламенац тврди, пита-ње је да ли би то била кривица министрове или не. У своме дужему говору објашњује поједине случајеве тако и избор у кап. пјешивачкој. Доказује да није материјал-на страна закона погажена тим прије што су и сами Пјешивци неколико себи кри-ви што су бирали оног за којега су зна-вали да је посланик по положају. Такође објашњује појединости односно указа за овај избор као и поједине форме закон-ске, изводећи закључак, да како закон с материјалне стране, тако ни Устав нијесу погажени, већ је поступљено онако, како је требало, јер се друкче није могло у овом случају, па предлаже прост прелаз на дневни ред.

Продужење у дебати по овој интерпе-лацији наставиће се на идућој сједници.

Сједница закључена у 6¹⁴ сати послје подне, а LXXXVII заказана за 13. о. м. у 2 сата послје подне.

Србија и македонско питање

На познату вербалну ноту, коју су недавно упутиле Русија и Аустро-Угарска: Србији, Бугарској и Грч-кој односно реформама у Македо-нији, одговорила је 11. о. мј. и влада Краљевине Србије, чији одговор у изводу гласи овако:

Српска влада, с погледом на важ-ност питања, о коме је ријеч, же-љела је, да се врати на тај предмет и ако је већ српски министар ино-странијех дјела при предаји ноте усмено учинио своје изјаве. На пр-вом мјесту српска влада благо-дари споразумним силама на ста-рању за побољшање стања хриш-ћана у три вилајета у јевропској Турској и за њихову равноправност. Српска влада, која се увијек руко-водила мирољубивом политиком, с највећим задовољством придру-жује се жељи споразумних сила, да се стане на пут четничкој акцији,

жалећи у исто вријеме, што силе нијесу имале у виду лојалност Срба у тим крајевима, који нијесу ни почели ту револуционарну акцију, ни вршили оружану пропаганду, већ су били у положају праведне, и нужне одбране.

Српска влада не дијели мишљење споразумних сила, да су се чете појавиле ушљед погрјешног тумачења члана III мирцштегског програма, већ да је томе други узрок. Хронолошки се може утврдити, да су бугарске чете постојале и прије мирцштегског програма. Бугарске чете појавиле су се још у љето 1903. год., дакле, прије самог програма, који је израђен тек у октобру те године. Ове бугарске чете, послије једног узалудног покушаја, да подигну на устанак народ, који је у самој ствари остао доста индиферентан према овом ратоборном позиву, хтједоше га најзад присилити терором, да приђе револуционарном покрету. Остављено на милост и немилост бугарских чета, македонско становништво не имаде других срестава, да одбије насиље, него с оружјем у руци, и тако посташе српске чете, чиј је једини циљ бјеше самоодбрана њихова живота и њихова имања. Српске чете, чији је карактер био чисто одбранбени, нијесу могле бити створене из погрјешног тумачења мирцштегског програма. Ово постоји још у толико очевидније, кад се узме у обзир факат, да су прве српске чете на македонском терену биле формиране тек при крају 1904. год., дакле, на читаву годину дана послије израђеног мирцштегског програма.

У вербалној ноти споразумних сила наглашено је, да ће обиљежавање граница између разних народности бити „основано на принципу statu quo ante и на озбиљним и потпуно независним испитивањима, која ће се извршити на самом терену“. — Српска се влада на првом мјесту боји, да члан III мирцштегског програма не изгуби од своје јасности оваквијем новим његовијем објашњењем. Већ од дужег времена на територији на којој се примјењују реформе, — а која, узгред буди речено, не одговара географском ни историјском појму Македоније, пошто обухвата и један нераздвојни дио Старе Србије, — није ничега било ни сталног, ни непромјенљивог, већ напротив стање се мијењало сваког тренутка према превласти појединијех пропаганди, тако, да је тешко говорити о каквом status-у, а да изгледа немогуће узети такав status за базу разграничења народности, а не водити рачуна о научним принципима, на основу којих се могу одредити границе народности.

Српска влада, која у реформама види нову залогу за бољу будућност хришћана у Турској, јако би жељела, да се ове исте реформе прошире и на санџаке косовског вилајета, који су до сад остали изван реформи акције сила. У овим санџацима, међутим стање је, у сравнењу с осталима из других вилајета, куд и камо жалосније и очајније, и Срби, хришћански елемент у овој области, изложени су највећем злу, а њихов живот угрожен је много више него игдје. Кад су, дакле, велике силе већ одлучиле, да се реформе примијене на Македонију, па чак и на један дио Старе Србије, српска влада сматра, да силе с погледом на несношљиво стање, које влада у Старој Србији, тим прије неће изузети из реформне области ни остале санџаке Старе Србије. Проширењем реформне акције и на ове санџаке у Старој Србији, силе ће постићи двоструки циљ: учиниће, прво, једно хуманитарно дјело, а за тим појачаће код самог хришћанског становништва повјерење у непристрасност

великих сила и у ефикасност реформи.

Српска влада мора додати, да би издвајањем неколиких санџака Старе Србије из области реформне акције, постајање Старе Србије, колијевке старе српске државе, за коју нас везују толике етнографске и историјске везе, било доведено у питање.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

„Црногорка“ *историјски сјев у 12 књигама*. — Под овим натписом штампао је ту недавно Љуб. А. Булатовић — Ибријски у штампарији *Давидовић* у Биограду своју епопеју, у којој је пропратио историју Зете — дошнице Црне Горе од пропасти зетске војске на ријеци Девали (1385. год.), па до свршетка нашег пошљедњег рата са Турцима, а помињу се тамо неки људи и догађаји и из дошницјег доба.

У предговору књиге Булатовић вели, да се при писању овог сјјева служио својим прибиљешкама и да сем тога и још двије-три историје и двије књиге народних прјесама других извора није имао, а при том да је дјело радио изван Црне Горе, те није био у могућности доћи до што бољих података, како би му сјјев био потпунији, а ми додајемо још и — *тачнији*, с погледом на материјал, који је у књизи изишао. Да, писац је у том свом предговору сам признао, да је сасвијем неспреман приступио писању овог дјела, неспреман у знању оног о чему пише, а за друго да и не говоримо. То се види и из цијеле књиге, гдје је много штошта поменуто, што није требало поменути, а можда заборављено оно, што се није смјело заборавити. Ово особито важи за новију нашу прошлост, о којој знаду причати многи наши живи људи, али се на жалост то не може прочитати ни из једне књиге и кад буду тај дио у Булатовићевој књизи читали или чули они, који знаду нашу најновију ратну историју мрштите се, јер ће видјети да Булатовић тамо слави и неке којима слава, ни као обичним а камоли изванредним јунацима, не може припасти. Имаме ви н. пр. код Булатовића „јунака“ и „вitezова“ одабраних, који с јунаштвом и витештвом апсолутно ничега заједничког немају. Требало би нашу најновију историју написати, па ју тек онда препјевати, а кад је Булатовић хтио тијем ухитати, требао је на овом послу озбиљније порадиити и много материјал, који је у своју књигу имао унијети, проучавати, па га тек пречишћена употребити.

Ово рекосмо односно историјских факата, које је књига имала изнијети, јер као што се по свему види, писац није хтио да му сјјев буде фантастичан и да пишући га, *лијепо* потчини *истину*, већ је имао претензије да тај сјјев буде историјски у правом смислу те ријечи, те и именује у књизи лица, која су фактички постојала, а многа и сад постоје и реба многе стварне догађаје. А сад да рекнемо нешто о литерарној вриједности Булатовићеве књиге, као списа, који је *по облику* пјесма, односно збирка пјесама. Да још једном нагласимо да су Булатовићеве пјесме у овој књизи стављене *то само по облику*, т. ј. написане су у везаном слогу сликовног стиха — по највише десетерца, а слогу и слику се све жртвовало те се чини да је писцу био циљ поред хвале још једино то, да те хвале изиђу сликовним стиховима без обзира да ли ће ти стихови садржати много рогобатности и другог што чини да књига буде предалеко од свега оног што и додирно може бити правој поезији. Читајући Булатовићеву књигу ви наилазите на многе непотребне ријечи, које су ту дошле да би стих имао тачно одређен број слогова; наилазите на читаве мисли, које су излишне и све је то међу собом у дисонанци, коју права пјесма не трпи, те кад књигу чита човек од литерарног укуса, чини му се нешто слично ономе као кад се у помрчини иде по неравном земљишту, па се поскакаје и посрће. Некемо рећи да апсолутно у књизи нема изузетака од тога — има их као нпр. у пјесми *Једанаестог*, гдје ће читалац наћи нешто глатких и прилично звучних стихова, али је у велико преовладао материјал, који горе окарактерисасмо.

Ми смо од Булатовића раније читали неке лирске почетничке пјесмице и по њима као да он много више смисла има за ту врсту пјесама — ако уопште има смисла да он пише стихове — каквим га представљају и прва и пошљедња пјесма у „Црногорки“ са извјесним им дјеловима, гдје су у већини лирски елементи.

Зп.

„Српска Школа“. Добио смо 1. број педагошко-књижевног листа, органа *Српског Училишног Удружења у Босни и Херцеговини*, који је 15. овог мјесеца почео под горњим именом излазити у Сарајеву у власништву реченог учитељ.

удружења, а под уредништвом *Николе Ножинића*, учитеља *Српске Више Дјевојачке Школе*. — Садржина овог првог броја јесте ова: *Прва ријеч*, од уредника, — *Задаци српске школе*, од Д-ра В. Бакића, — *Српска школа*, од Петра А. Типе, — *Српска школа*, од Срет. Ацића, — *На нов јосао*, од А. Варађанина, — *Поздрав удружењу учитељском у Босни и Херцеговини*, од Ј. Миодраговића, — *О развијању националних осјећања у васпитању*, од Стев. И. Самарића и повише лијепијех биљезака, међу којима има и једна врло симпатична о садашњем школству у Црној Гори.

Да је велика потреба била за покретање једног оваког листа у Сарајеву не треба ни говорити, а цијенећи по првом броју, види се да ће лист потпуно одговорити свом позиву. Ми ово предузеће наше браће у Босни и Херцеговини с радошћу поздрављамо.

(Укинут назив „босански језик“). Босанска влада је укинула назив „босански језик“, који је назив у окупираним покраинама званично употребљаван за *српски језик* који ће се од сад тамо званично звати „српско-хрватски“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

(Парастос Митрополиту Петру II). У прошли петак 19. овог мјесеца држат је, као обично сваке године, у овдашњој манастирској цркви парастос Митрополиту Петру II — Владици Раду, господару Црне Горе и прослављеном српском пјеснику, од чије је смрти 56. година. — Парастосу је присуствовао Њег. Краљ. Височанство Књаз Господар. — Чинодјејствовао је Њег. Високопреосвештенство Господин Митрополит Митрофан са мјесним свештенством, а на парастосу су били: сви наши министри и великодостојници, официрски кор, многи чиновници грађанског реда, ученици мјесних школа са својим наставницима и велики број грађана уопште.

(Избор народног посланика за варош Цетиње). Не Цетињу је био истакнут само један посланички кандидат и то г. Д-р Ј. Томановић, министар предсједник. Цетињанису 18. о. мј. више учешћа узели у бирању но прошле године, јер је за г. Томановића гласало више њих но их је лани свега гласало за све тад истакнуте кандидате. — Гласање је закључено у 5 сати послије подне и пошто су извршене све законске формалности те избор Томановићев објављен, бирачки одбор и мноштво бирача отишли су г. Томановићу пред стан с пјевањем и бурним клицањем. Дошав пред послаников стан изазвали су га те се појавио и тад га је поздравио г. Јово Поповић, нагласив му, поред осталог, да је од ране младости био његов — Томановићев — идеал послужити Српству уз Књазу Николу те је и посветио цио живот интересима Српства и Црне Горе. „За овај дуги низ година — рекао је говорник — који сте провели у нашој пријестоници, Ви сте показали да сте одушевлени Србин, вјеран служитељ нашег узвишеног Господара и наш грађанин пуно поштења и врлина, те су Вас за то Цетињани и изабрали за свог посланика.“ Говорник је завршио, честитајући г. Томановићу, највећу част, која се у народу добија — честитојући му посланички мандат, што су бирачи прихватили чинећи бурне овације. Када се утишало клицање г. Томановић је узео ријеч те се на првом мјесту топло захвалио бирачима на повјерењу и ријетком одликовању, па је послије наставио говорити односно свог програма као посланика те је поред осталог рекао: „Црна Гора има своју славну прошлост из које треба да црпи снагу за рад на осигурању своје будућности, према чему државни наши интереси захтјевају прије свега да у овом препорођавању Црне Горе сачувамо оно, што је нашу ужу отаџбину у Српству уздигло, а у свијету прославило, а то је дух ратнички и готовост народа да на позив Господарев полети сав листом у одбрану отаџбине и њених права — права српског народа. Ту врлину црногорску треба да чувамо као зеницу ока, ако желимо сачувати крваве тековине наших предака, тековине, којима се цијело Српство свакад поносило, њима се кријепило те и у Црну Гору са поуздањем очи упирало. Како данашњи наш нараштај тако и они будући треба да сачувају историјски значај Црне Горе, те да и њен историјски позив обезбиједи, што треба особито да имају на уму народни изабраници.“ — Уз ову чисто идејалну страну наше народне дужности г. Томановић је истакао и нашу практичну дужност те је и рекао, да треба да државу и народ унаприједимо у смислу културно-економном; нагласио је како морамо више радити и урадити за народно благостање, јер *народ је држава* те ће и наш народ материјално осигуран јаче се ставити на расположење својој заједници, својој држави у сваком погледу.

Г. Томановића говор је више пута прекидан бурним одобравањем, а кад је завршен народ је, кличући, узео посланика међу собом, те га на рукама понио кроз варош до пред двор Књазу Господара, гдје су чињене овације са великим ентузијазмом. Господар и Кнегиња су изишли те се захвалили Цетињанима. Од дворца су грађани с послаником, већином носећи га, опет отишли кроз варош пјесмом и весељем, што није прекидало до касно у ноћ.

(Биоградска „Политика“ и ми). „Политика“, лист што излази у Биограду, у свом 1341. броју од 11. овог мј. доноси чланчић под натписом „Из Црне Горе“, у којем простијем „није истина“ пориче наше раније непобитне доказе о самоубиству сердара Сава Пламенца и учитеља Бошковића, безувјетно вјерујући неком „дописнику једног загребачког листа“ (а стидећи се зар поменути и име том загребачком листу), у чијим чудним информацијама стоји чак и то, да је Бошковић, дав оставку на службу, отишао у Подгорицу, а одатле да је мислио пут Цетиња; међутим зна се да је Бошковић био учитељ у Подгорици (гдје је недавно премјештен из села, зар да се тијем „казни“ као „опозиционар“), да је баш одатле упутио Министарству телеграфски оставку и ту телеграфски добио одговор, да му је оставка уважена, што је све било оног дана, када се имао убити. Он, дакле, пошто је дао оставку, није могао из Подгорице отићи у — Подгорицу.

Није мања бесмислица од ове ни то, што „Политика“ у поменутом свом чланчићу тврди, да је код нас тако озбиљна ситуација и врење све то тобоже појачано тиме, што су ово дана дали оставку на службу 160 државних чиновника опозиционара и отишли у народ; међутим ми овамо знамо, да су ту недавно дали оставку свега четири чиновника и то: М. Ивановић, М. Раичевић, Г. Церовић и Ј. Јововић. Ни петог, а камо ли сто шездесетог неће набројити ни редактори „Политике“, нити ико други.

Тако је у истини, а ко ће да се служи неистином, драго му.

(† Добрица Ш. Матановић). Нашег суграђанина г. д-ра Станка Матановића, управитеља овдашње болнице с браћом задесила је голема жалост. Њихова добра мајка Добрица преминула је прошле сриједе послије дугог и тешког боловања у 64. години свог честитог живота. Сјутрадан у четвртак 18. овог мјесеца лијес покојнице је однесен ради сахране на старевину браства Матановића у Ђеклиће, испраћен од грађанства цетињског у великом броју до изван вароши.

(Мјесто вијенца). Од неко доба одомаћио се и код нас један веома штетан обичај, који нам је дошао са Запада, а то је полагање вијенца на мртвачке скриње. Ономад су у два случаја отступили неки од тог обичаја, што налазимо за вриједно овдје приљежити. Приликом смрти Стева В. Врчевића г.г. Урош Марић, апотекар овданин и Перо Ј. Кнежевић, чиновник Монопола Духана из Подгорице, мјесто да покојнику положи на скрињу вијенац, дали су за његову душу по 10 круна благајни овдашњег вриједног „Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“. Г. Марић је такође дао истом друштву 10 круна за успомену на покој. Добрицу Ш. Матановића. — Колико је, не само лијепо, но и племенито овакво отступање од једног туђинског и управо нехришћанског обичаја, најбоље ће се показати, кад се сравни то: како је кад се даје новац за туђинску рукотворину, те да се којекаквим драгулијама наките они, који су пошлани непорочни пут или кад се за њихову душу даде новац на племениту сврху, коју импр. има наше поменуто друштво, које је досад помогло толико сиромашнијех и честитијех наших младића, да дођу до свог заната, а кредитом и позајмичком толико наших занатлија снасно од њихових бездушних повјерљиваца. — Примјеру г.г. Марића и Кнежевића треба да код нас шљедеју и сви други.

(Потребни стенографи). За нашу Скупштину, која ће отпочети рад 8. новембра о. год. потребно је неколико стенографа. Компетенти треба да се са својим захтјевима што прије обрате нашем Министарству Унутр. Дјела.

(„Цетињско Радничко Друштво“). Као што смо у броју нашег листа предовијемјавили прошле недјеље је овдје Цетињу др жало скупштину „Цетињско Радничко Друштво“ које се тог дана и конституисало.

Како је раније скупштином било ријешено, када је друштво данашње име добило мјесто пређашњег „Занатлијско Пјевачко-Тамбурашко Друштво“, написана су нова друштвена правила, која су легално и потврђена, а по њима се друштво дијели на пет одјељака: општи одјељак с благајном за помоћ члановима, пјевачки одјељак, тамбурашки, дилетантски и одјељак за читаоницу и књижницу.

ТЕЛЕГРАМИ

Цариград, 18. октобра. Послије рока који је дала била Црна Гора Турској ултиматумом, Греговић, црногорски отпражник послова у Цариграду, био је позват у Илдиз, гдје му је, на основу извјешћа Шемзи-пашина, саопштено да је Турској немогуће присилити Арнауте, да напусте окупирану тачку (Језерски Врх), јер би се то могло учинити једино силом и са великом крви, а да Шемзи-паша то неће да узме на своју одговорност. — Греговић је рекао да ће о овом извјестити на Цетиње, а да ће при том због оваквог одговора напустити Цариград. Сад, дакле, шљедују преговори непосредно између Илдиза и Цетиња.

Владивосток, 18. октобра. „Вјесник“ јавља да се побунила војска на дестројеру „Скори“. Истакнувши црвену заставу и напустивши обалу, „Скори“ је отворио палбу на варош, на што су реагирали остали бродови и 12. регимента те је „Скори“ морао искрцати бунтовнике. Многи су од њих погинули, а многи затворени. Проглашено је ратно стање за тврђаву.

Севастопољ, 19. октобра. Матушенко и Вертник, морнари са брода „Потемкина“ због учешћа у побуни осуђени су на смртну казну.

Рим, 19. октобра. Тачна цифра погинулих од потреса у Ферузану јесте 175 мртвијех, од којих је испод рушевина извађено 118; 50 је рањенијех и то њих 12 тешко. — У свијема осталијем мјестима свега 35 мртвијех.

Варшава, 20. октобра. Патрола се сусрела у вароши са четом „терориста“ и одмах је настао бој. Два војника и један „терорист“ убијени су, послјије чега су се остали „терористе“ разбјежали по кућама, а војска их је пратила плотунима те је тако 32 грађанина ранила. Учињена је преметачина у неких сто станова. 14 је „терориста“ ухваћено и затворено.

Петроград, 20. октобра. Изабрати су за Думу 166 посланика деснице и монархиста, 103 октобриста и умјерењака.

Званични огласи НА ЗНАЊЕ.

Поштанско-Телеграфско Одјељење, Министарства Унутрашњих Дјела издао је шљедња правила, која ће важити од 1. октобра ове године.

Правила за возњу дилижансом

I

На линији колеког пута између Котора, Његуша, Цетиња, Ријеке, Подгорице, Данилова Града, Никшића и обратно, и Вира, Бара, Пристана и обратно Поштанско-Телеграфско Одјељење одржава редовну возњу посредством дилижанских кола, којима се могу користити и путници у границама ових правила.

II

Подвозна такса плаћа се у поштанским станицама, од којих путник добија подвозницу, као потврду плаћања и њиме стеченог права да се вози на дилижанским возима.

Издавање подвозница вршиће се такође и на хановима: Чекању и Ђуричкој Каменици.

III

Подвознице се могу купити у поштанским станицама:

20 сати унапријед за путовања на дужим линијама, за која се плаћа више од 5 круна; а 15 сати унапријед за путовања на краћим линијама, за која се плаћа мање од 5 круна.

IV

Подвозна је такса за једног путника:

1) од Цетиња до Чекања или обратно	Кр.	1.50
„ „ „ Његуша „ „ „	„	2.—
„ „ „ Котора „ „ „	„	5.—
„ „ „ Ријеке „ „ „	„	2.—
„ „ „ Подгорице „ „ „	„	5.—
„ „ „ Дан. Града „ „ „	„	7.50
„ „ „ Богетића „ „ „	„	9.—
„ „ „ Никшића „ „ „	„	10.—
2) од Чекања „ Његуша „ „ „	„	1.—
„ „ „ Котора „ „ „	„	4.—
3) од Његуша „ Котора „ „ „	„	3.—
4) од Ријеке „ Подгорице „ „ „	„	3.50
„ „ „ Дан. града „ „ „	„	6.—
„ „ „ Богетића „ „ „	„	7.50
„ „ „ Никшића „ „ „	„	9.—
5) од Подгорице „ Дан. Града „ „ „	„	2.—
„ „ „ Богетића „ „ „	„	4.—
„ „ „ Никшића „ „ „	„	5.—
6) од Дан.Града „ Богетића „ „ „	„	2.—
„ „ „ Никшића „ „ „	„	3.50
7) од Богетића „ Никшића „ „ „	„	2.—
8) од Вира „ Бара „ „ „	„	5.—
9) од Бара „ Пристана „ „ „	„	5.—
„ „ „ Пристана „ „ „	„	0.65

V

Путник има право да понесе са собом до 20 килограма тежине пртљага, за који се такође плаћајуће подвозна такса и то на сваки килограм или разломак једног килограма, као што шљедује:

1) од Цетиња до Чекања или обратно	Кр.	0.01
„ „ „ Његуша „ „ „	„	0.02
„ „ „ Котора „ „ „	„	0.04
„ „ „ Ријеке „ „ „	„	0.02
„ „ „ Подгорице „ „ „	„	0.04
„ „ „ Дан. Града „ „ „	„	0.06
„ „ „ Богетића „ „ „	„	0.07
„ „ „ Никшића „ „ „	„	0.08
2) од Чекања до Његуша или обратно	Кр.	0.01
„ „ „ Котора „ „ „	„	0.03
3) од Његуша „ Котора „ „ „	„	0.02
4) од Ријеке „ Подгорице „ „ „	„	0.02
„ „ „ Дан. града „ „ „	„	0.04
„ „ „ Богетића „ „ „	„	0.05
„ „ „ Никшића „ „ „	„	0.06
5) од Подгорице „ Дан. града „ „ „	„	0.02
„ „ „ Богетића „ „ „	„	0.03
„ „ „ Никшића „ „ „	„	0.04
6) од Дан.Града „ Богетића „ „ „	„	0.01
„ „ „ Никшића „ „ „	„	0.02
7) од Богетића „ Никшића „ „ „	„	0.01
8) од Вира „ Бара „ „ „	„	0.02
9) од Бара „ Пристана „ „ „	„	0.03
„ „ „ Пристана „ „ „	„	0.01

VI

Никоме није допуштено узимати више подвозница него што особа путује. Ко противно томе уради неће му се новац повраћати а мјеста ће се сматрати као празна и моћи ће се продати у чау поласка воза.

VII

Кад путник плати таксу за пренос пртљага добија од дотичне станице односно подвозницу, и онда прије поласка воза предаје свој пртљак поштиону, који му за исти и одговара.

Кад се сврши путовање, путник предаје подвозницу поштиону, а овај њему пртљак.

VIII

Дилижансом немају права да се возе:

- а) јако болесни путници;
- б) путници, који болују од какве заразне болести;
- в) путници за које се примјети да су се преко мјере напили, или су неучтивга понашања;
- г) дјеца испод четири године, ако их не прате родитељи или старатељи.

IX

Путницима, који би случајно били примљени у дилижансу противно тачки VIII ових правила, биће остављена даља возња, ако то буду захтијевали остали путници. У оваквом случају неће се повраћати плаћена подвозна такса.

X

Путник заузима у дилижанским колима мјесто, које му је на подвозници означено.

XI

Кретање дилижансе бива према распореду.

XII

Путник, који пропусти возњу оног дана за који му је подвозница издата, или се задоцни, губи право на употребу своје подвознице.

Једино, ако је случај проузрокован неодољивом силом, путнику се даје право да у року од 5 дана, од кад је возњу пропустио, поднесе Пошт.-Телегр. Одјељењу молбу, уз прилог подвознице, по којој ће се ријешити да ли да се дотичноме путнику поврати или не плаћена такса.

Ова Правила ступају на снагу 1. новембра ове године и њима се замијењују она од 31. августа 1898. год. под бр. 2982.

П. Т. број 6179. Из канцеларије Поштанско-Телеграфског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, 1. октобра 1907. год., Цетиње.

ОГЛАС

Књ. Обласној Управи у Никшићу, потребно је 40.000. килограма дрва за огрјев њених одјељења и полицијског стана у течају 1907. и 1908. године.

Ради набавке горње количине дрва, држаће се јавна лицитација у канцеларији Обласне Управе на дан 22. ов. мј. у 8 сати прије и 3 послјије подне.

Стога се позивају сви они, који желе лицитирати, да се означеног дана пријаве, а услови уговора покажеће се у канцеларији.

Број 1047. В. 1907.—542. Из канцеларије Књ. Обласне Управе, 10. октобра 1907. Никшић. 1,1

Службени огласи.

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности Радивоја Спасојевића из Анцелата извршиће се на дан 30. јануара 1908 године.

Види оглас у 37. броју „Гласа Црногорца“ од 1907. год.

Број 473.—275—1907. Андријевица, 12. октобра 1907.

Капетански Суд, кап. Иван Чукић. р. 39. бр. 455. 1,1.

Приватни огласи

Тражи се генерални заступник

за најмодернију американску писаћу машину са јасним рукописом. Само се фирма првог реда у обзир узимље, који мора потпуно са свима властима у опште у саобраћај ступити и искључиво заступање на чврсто обрачунатом темељу заузети.

Понуде се шаљу под знаком W. I. 2677 befördert Rudolf Mosse Wien I. Seilersträtte 2. П. п. бр. 461. 1,3.

БЛАГОДАРНОСТ

Добровољни прилог за приватну школу Горњо-морачку.

Г. г. Мило Дожић, члан Великог Суда, Сава Драговић члан Обл. Суда, Јаков Мијатовић по круна 10; кап. Крсто Бојић, Митар Баошић, Пурко Лакићев по кр. 6; учитељ Шћепан Војводић, Јаков Мујовић, Михаило Тодоровић, Неђељко Миланов, Периша Војводић, Михаило Лакетић, Новица Пековић, Сава Бојић, Павић Бојић, Павле Бојић, Филип Бојић, Мида Чолевић, Милија Росић, Раде Радевић писар Вел. Суда, Матије Баошић, Анто Тодоровић, Радисав Тодоровић, Милан Баошић по кр. 5; Неђељко Драгић, Илија Беђирић, Милош Ристов, Вук Лакетић по кр. 4; Милан Мучалица, Мијаило Ђиров, Стане Видакова, Ђорђе Драговић, Милија Драговић, Шуго Драгојев, Радуре Јовичин, Миладин Митров, Благоје Ристов, Петруша Милошева, Богдан Пајовић, Милутин Никин, Радоица Томић, Симеун Пековић, Гајо Ђокић, Милан Ђокић, Раде Меденица по кр. 3; Шундо Бојић, Димитрије Бојић, Вукашин Шишовић, Којадин Бојић, Иван Бојић, Лазар Луковац, Анђа Радоњина, Окица Шишовић, Арсо Весковић, Петар Бојић, Перо Шћепанов, Јован Секулић, Гаврило Крковић, Петар Секулов, Зека Крковић, Милић Мучалица, Крсто Тодоровић, Пуниша Милованов, Милосав Росић, Станко Јекнић, Милија Лакетић, Неђељко Дубљевић, Милован Чогура, Миливоје Баошић, Раде Баошић, Новица Марковић, Милосав Риковић, Јован Крковић, Коста Бијељић, Милутин Максимов, Иван Росић, Василије Стеванов, Анђа Вучетина, Стеван Беђирић, Митар Драгић по кр. 2; Радоје Баошић, Миња Лазарева, Милица Јолева, Милосав Војводић, Богдан Баошић, Гале Куковић, Никица Драговић, Периша Поповић, Милован Томић, Нешко Мујовић, Вукашин Бојић, Симеун

Луковац, Лука Ђоков, Милош Милунов, Неђељко Луковац, Крсто Лакетић, Мирко Шишовић, Симеун Живков, Вукосав Ристов, Јово Милошев, Петар Мучалица, Радосав Баошић, Јован Радуловић, Ђорђе Риковић, Јован Риковић, Богић Стеванов, Василије Лаков, Спасоје Крковић, Мијаило Крковић, Божо Лакетић, Милан Маријановић по кр. 1; Милан Кикин па. ра 40; Петар Јозин, Мишур Чолевић, Ђетко Марковић по 3 штице.

Изајљује се добровољним приложницима потпуна благодарност.

Бр. 24. Горња Морача, 9. октобра 1907. Одбор школе Горњоморачке. р. 292. бр. 457. 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Под притиском преголеме и ненадне жалости, која нас снађе смрћу нашег никад незаборављеног супруга односно оца

† СТЕВА В. ВРЧЕВИЋА,

који се 12. ов. мј. — у 59. години свога живота пресели у вјечност, сматрамо за најсветију дужност, да изјавимо нашу најсрдчанију и дубоку благодарност свима онима, који нам лично, брзојавно, писмено и ма на који начин било изјавише своје саучешће у нашој превеликој жалости, као и онима, који нашег премилог покојника испратише до вјечне му куће.

Цетиње, 15. октобра 1907.

Ожалошћена породица Врчевић. р. 86. бр. 462. 1,1.

† ПОП МИЛОСАВ М. ТОМИЋ

бивши народни посланик

преселио се у вјечност 7. октобра ове године у 62. години свога живота.

У име моје и породице Томића изричем благодарност Митрополиту Митрофану, покојниковим друговима из Скупштине; господи љекарима: Пери, Хаџопулу, Матановићу и Огњеновићу; часној господи свештеницима: Церовићу, Ђуровићу, Головићу, Жугићу и јеромонаху Саватију; учитељима: Гломазићу и Ђуровићу с ђацима и свој милој нам браћи Дробњацима; радничком друштву с Цетиња и свима осталим који нас у тузи утјешеше лично, писмено или телеграфично.

Превиш, 10. октобра 1907. г.

Ожалошћени: Владимир Томић. р. 88. бр. 454. 1,1.

† БОЖУ РАДИФКОВИЋУ

машинисти Државне Штампарије

даваћемо четрдесетодневни помен у недељу 21. октобра — на новом гробљу у 10½ сати.

Са овим извјештавамо покојникове познанике и сроднике.

Цетиње. Ожалошћена породица Радифковић. р. 30. бр. 463. 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом преране смрти нашег непражљеног унука односно јединца сина

† БОЖИДАРА

којега кобна болест 24. августа о. г. послјије осмодневног боловања отрже из нашег тужног дома, у цвијету дјетињства — у седмој години и тим нас у црно зави — за то сматрамо за дужност изјавити своју вјечиту захвалност, свима овдашњим свештеницима, који на глас смрти нашег јединца похиташе, да нам тугу ублаже, те су сви — њих на броју осам, а на челу Архимандрит Данило извршили опијело и спровод до гроба увеличали. Велика хвала браћи Васојевићима из Андријевице и околине, као и овдашњим главарима, који похиташе да лично изјаве своје саучешће и испрате нашег јединца до вјечне куће. Незабораваљена хвала свима овдашњим учитељима, који корпоративно са надзорником Цемовићем присуствоваше сахрами нашег јединца. Нарочита хвала г. Мирану Дабетићу, уч. на дирљивом говору, којим се опрости са нашим јединцем. Братска хвала грађанству беранском обојег пола, које је у великом броју присуствовало сахрами, а хвала свима кумовима и пријатељима из околине, који узеше учешћа у нашој превеликој жалости.

Беране, 1. октобра 1907. г.

Ожалошћени: Дједови: поп Максим Поповић, митроп. намјесник и Авро Цемовић; бабе: Станица и Василија; отац Милан Поповић учитељ, мајка Драга и остала родбина. р. 200. бр. 456. 1,1.